

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/20/2016
Identifikačné číslo spisu:	4113011386
Dátum vydania rozhodnutia:	21.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4113011386.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci proti obvinenému Ing. X. D. a spol. pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 21. júna 2016 v Bratislave s verejným vyhlásením rozsudku, o dovolaní obvineného Ing. N. A. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. novembra 2014, sp. zn. 1To/92/2014, podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. takto

rozhodol:

Rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 25. novembra 2014, sp. zn. 1To/92/2014, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

porušený zákon

v ustanovení § 322 ods. 3 Tr. por. a konaním, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 317 ods. 1 Tr. por.

v neprospech obvineného Ing. N. A..

Tento rozsudok sa v časti týkajúcej obvineného Ing. N. A. zrušuje.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušenú časť rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Nitre sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom zo 7. júla 2014, sp. zn. 2T/138/2013, uznal obžalovaných Ing. X. D. a Ing. N. A. vinnými zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d/ Tr. zák., ktoré mali spáchať formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. tak, že potom, čo si

v presne nezistenom čase, na hokejovom štadióne v Nitre, od bližšie nestotožnenej osoby menom Zoltán individuálne, každý zakúpili sušený rastlinný materiál po štyroch sáčkoch za 30,- eur, tento do 16:40 hod. dňa 28. februára 2012 spoločne prechovávali v spoločnej zavaraninovej nádobe na internátnej izbe č. 517 na 5. poschodí Študentského internátu AB na Akademickej ulici v Nitre, pričom podľa Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru Bratislava bolo zistené, že sušený rastlinný materiál vykazuje znaky typické pre rastlinu rodu Cannabis s celkovou hmotnosťou 7344 mg a s priemernou koncentráciou 19,5% hmotnostného THC, obsahujúce 1432 mg THC, čo zodpovedá minimálne 48 obvykle jednorazovým dávkam drogy, v prepočte cez množstvo rastlinného materiálu, pri obvykle jednorazovej dávke 500 mg rastlinného materiálu, toto množstvo zodpovedá minimálne 14-tim obvykle jednorazovým dávkam, ktorá je zaradená v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných a psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok.

Za to uložil obom obvineným tresty odňatia slobody vo výmere dva roky, ktoré u každého z nich podmienene odložil na skúšobnú dobu dva roky. Zároveň uložil zhabanie vecí nájdených a zaistených pri domovej prehliadke.

Následne Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 25. novembra 2014, sp. zn. 1To/92/2014, na podklade odvolaní obidvoch obvinených a okresného prokurátora podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/, e/, ods. 3 Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol tak, že obvinených uznal vinnými zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d/ Tr. zák., ktorý spáchali formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., tak, že od presne nezisteného dňa začiatku roka 2012 až do 16:40 hod. dňa 28. februára 2012, spoločne prechovávali na internátnej izbe č. 517 na piatom poschodí študentského internátu „AB“ na ulici Akademickej v Nitre, osem sáčkov s obsahom sušenej rastliny Cannabis s celkovou hmotnosťou 7344 mg, s priemernou koncentráciou 19,5% hmotnostného THC, ktoré zodpovedalo najmenej štrnástim obvykle jednorazovým dávkam drogy, ktorá je zaradená v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok.

Krajský súd za to obvinenému Ing. X. D. uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere tri roky, ktorého výkon podmienene odložil s probačným dohľadom nad jeho správaním v skúšobnej dobe, ktorú určil na dva roky. Zároveň mu zakázal požívať omamné a psychotropné látky a uložil mu peňažný trest vo výmere päťsto eur, náhradný trest odňatia slobody vo výmere dva mesiace a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na jeden rok. Súčasne zrušil výrok o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Nitra z 21. marca 2014, sp. zn. OT/25/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Obvinenému Ing. N. A. uložil trest odňatia slobody vo výmere jeden rok, ktorého výkon podmienene odložil na skúšobnú dobu osemnásť mesiacov za súčasného uloženia zákazu požívať v skúšobnej dobe omamné a psychotropné látky. Rovnako ako okresný súd napokon uložil aj zhabanie vecí zaistených pri domovej prehliadke.

Proti rozsudku krajského súdu, ktorý bol obvinenému Ing. N. A. doručený 2. februára 2015 a jeho obhajcovi 3. februára 2015, podal tento obvinený 19. júna 2015 prostredníctvom obhajcu dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g/, i/ Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. vidí obvinený v tom, že trestné konanie v predmetnej veci prebiehalo na základe dôkazu získaného nezákonným spôsobom. Poukazuje na to, že dôkazy boli zabezpečené na základe príkazu na domovú prehliadku vydaného pred začatím trestného stíhania Okresným súdom Nitra 22. februára 2012. Podľa názoru dovolateľa v danom prípade nemal byť príkaz vydaný, pretože vo veci ešte nebolo začaté trestné stíhanie, ktoré sa v súlade s § 199 ods. 1, druhá veta Tr. por. začne vydaním uznesenia. Dáva pritom do pozornosti, že podnetom na podanie návrhu prokurátora na vykonanie domovej prehliadky bol anonymný mail z 22. januára 2012, návrh na nariadenie domovej prehliadky vypracoval prokurátor 22. februára 2012, t. j. mesiac po napísaní mailu, príkaz sudca pre prípravné konanie vydal ešte v ten istý deň a prehliadka sa vykonala 28. februára 2012.

Za týchto okolností je podľa obvineného vylúčené začínať trestné stíhanie vykonaním domovej prehliadky, keďže nebezpečenstvo z omeškania nehrozilo a na začatie trestného stíhania sa použili poznatky získané z domovej prehliadky postupom mimo rámca Trestného poriadku. Odvolávajúc sa na konkrétne rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ale najmä Ústavného súdu Českej republiky uzatvára, že neodkladnosť sa definuje tak, že v dostatočne krátkej dobe nebude možné začať trestné stíhanie uznesením a s ohľadom na túto skutočnosť hrozí zmarenie dôkazu.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., obvinený namieta, že hoci súdy dospeli k záveru, že obvinení si marihuanu spoločne nezadovážili, ale ju spoločne prechovávali, ich úmysel nesmeroval k spoločnému prechovávaniu a každý z nich si svoju časť prechovával iba pre seba. Podľa názoru dovolateľa nemožno bez ďalšieho prikladať význam tomu, že marihuanu dali do jedného pohára (lebo smrdela), ale vždy je potrebné sledovať úmysel páchatela, ktorý musí zahrnúť nielen spoločné konanie, ale aj sledovanie spoločného cieľa. Zároveň zdôraznil, že nejde o spolupáchateľstvo, ak páchatelia súbežne útočia proti tomu istému predmetu útoku, ale každý z nich sleduje iný zámer. V danej veci pritom každý z obvinených sledoval len svoj prospech a svojím konaním nenapomáhal druhému z páchatel'ov, teda nekonali spoločne. Z toho potom dovolateľ vyvodzuje, že by mohlo ísť o trestný čin podľa § 171 ods. 2 Tr. zák., keď každý z obvinených prechovával pre vlastnú potrebu (aj keď v jednom pohári) marihuanu v rozsahu 7 obvykle jednorazových dávok.

Z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera, a aby zrušil rozsudok krajského súdu a prikázal mu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného Ing. N. A. uviedol, že ho nepovažuje za dôvodné a opodstatnené. Má za to, že skutkový stav v danej trestnej veci bol zistený správne, spoľahlivo a v rozsahu postačujúcom pre objektívne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. g/, i/ Tr. por. nie sú podľa neho, s poukazom na obsah spisového materiálu, naplnené tak, ako to uvádza obvinený v dovolaní. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podané dovolanie odmietol podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným Ing. N. A. ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por., prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por., potom ako obvinený využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia. Zároveň bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, a v ňom vytýkané chyby možno podradiť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., pričom tieto chyby namietal obvinený už od počiatku pôvodného konania (§ 371 ods. 4 Tr. por.).

Nezistiac dôvody pre odmietnutie dovolania podľa § 382 Tr. por. najvyšší súd viazaný dôvodmi dovolania (§ 385 ods. 1 Tr. por.) následne preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého rozhodnutia, proti ktorému podal obvinený dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, a dospel k záveru, že uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. je zjavne preukázaný (§ 382a Tr. por.).

Podľa § 100 ods. 1, veta prvá, ods. 2 Tr. por. nariadiť domovú prehliadku je oprávnený predseda senátu a pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie. Domovú prehliadku bez meškania vykoná orgán, ktorý ju nariadil, alebo na jeho príkaz policajť.

Podľa § 199 ods. 1 Tr. por. ak nie je dôvod na postup podľa § 197 ods. 1 alebo 2, policajť začne trestné stíhanie bez meškania, najneskôr však do 30 dní od prijatia trestného oznámenia, ak ho treba doplniť. Trestné stíhanie sa začne vydaním uznesenia. Ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania, začne policajť trestné stíhanie vykonaním zaist'ovacieho úkonu, neopakovateľného úkonu alebo neodkladného úkonu.

Po ich vykonaní vyhotoví ihneď uznesenie o začatí trestného stíhania, v ktorom uvedie, ktorým z týchto úkonov už bolo začaté trestné stíhanie. O začatí trestného stíhania policajt upovedomí oznamovateľa a poškodeného. Policajt doručí také uznesenie prokurátorovi najneskôr do 48 hodín.

Podľa § 199 ods. 2 Tr. por. policajt postupuje primerane podľa odseku 1, ak sa o skutočnostiach odôvodňujúcich začatie trestného stíhania dozvie inak ako z trestného oznámenia.

Podľa § 199 ods. 3 Tr. por. uznesenie o začatí trestného stíhania musí obsahovať opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za akých k nemu došlo, o aký trestný čin v tomto skutku ide, a to jeho zákonným pomenovaním a uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona. Uznesenie neobsahuje odôvodnenia.

Podľa § 199 ods. 5 Tr. por. policajt je oprávnený po začatí trestného stíhania vykonávať všetky úkony podľa tohto zákona.

Podľa § 10 ods. 17 Tr. por. neodkladný úkon je taký úkon, ktorého vykonanie vzhľadom na nebezpečenstvo zmarenia alebo zničenia neznesie z hľadiska účelu trestného konania odklad na čas, kým sa začne trestné stíhanie.

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že domovú prehliadku možno nariadiť (a aj vykonať) i pred začatím trestného stíhania. Zákon zároveň predpokladá, že vykonaním tohto zaisťovacieho úkonu sa začne trestné stíhanie. Tento procesný efekt je však podmienený tým, že súčasne hrozí nebezpečenstvo z omeškania, ktoré je v tejto situácii pojmovým ekvivalentom „neodkladnosti“ úkonu, ako ju definuje § 10 ods. 17 Tr. por. (pozri napr. rozsudok najvyššieho súdu z 25. októbra 2011, sp. zn. 2 Tdo 37/2011). Povedané inými slovami trestné stíhanie možno začať vykonaním zaisťovacieho úkonu jedine v prípade, keď vzhľadom na nebezpečenstvo jeho zmarenia alebo zničenia dôkazu, ktorý má byť zaistený, neznesie vykonanie tohto úkonu odklad na čas, kým sa začne trestné stíhanie vydaním uznesenia.

V nadväznosti na uvedené považuje najvyšší súd za podstatné, že podľa predloženého spisového materiálu získala polícia prvotnú informáciu o možnej trestnej činnosti na základe anonymného email-u z 22. januára 2012, podľa ktorého sa z izby č. 517 na internáte AB šíri zápach marihuany, ktorú si tam chodia kupovať úplne cudzí ľudia (č. l. 1). Z úradného záznamu policajta z 20. februára 2012 (č. l. 90) pritom vyplýva, že v tento deň bola vykonaná previerka na internáte AB v Nitre na Akademickej ulici, počas ktorej bolo na 5. poschodí cítiť arómu marihuany. Od dôveryhodných osôb bolo zároveň zistené, že omamné látky sú užívané na izbe č. 517, pričom od 7. týždňa roku 2012 sú tieto na tejto izbe užívané pribežne.

Najneskôr od 20. februára 2012 tak príslušný policajt disponoval relevantnými poznatkami o podozrení z trestného činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. por. a to v rozsahu, ktorý mu v súlade s § 199 ods. 3 Tr. por. umožňoval vymedziť konkrétny skutok tak, že neznáma osoba od 7. týždňa roku 2012 v izbe č. 517 na 5. poschodí internátu AB v Nitre na Akademickej ulici prechováva nezistené množstvo drogy zvanej marihuana, ktorú zároveň užíva.

Z pohľadu dovolateľom uplatnených námietok bolo preto potrebné (a to už v pôvodnom konaní posúdiť, či za takejto situácie nezneslo vykonanie domovej prehliadky, ktorá bola nariadená 22. februára 2012, odklad do začatia trestného stíhania vydaním uznesenia z dôvodu, že by sa tým zmarilo zaistenie prechovávaných drog. Teda, či v danej veci hrozilo nebezpečenstvo z omeškania oprávňujúce policajta začať trestné stíhanie vykonaním tohto zaisťovacieho úkonu.

Už len so zreteľom na to, že domová prehliadka bola vykonaná až 28. februára 2012, nemala charakter neodkladného úkonu, ako to konštatuje policajt v uznesení o začatí trestného stíhania, ktoré vyhotovil po jej vykonaní. To, že v preskúmvanej veci nehrozilo nebezpečenstvo z omeškania potvrdzuje aj to, že

sám policajt v podnete prokurátorovi na podanie návrhu na vydanie príkazu na domovú prehliadku z 21. februára 2012 uviedol, že táto bude vykonaná v dňoch od 23. februára 2012 do 1. marca 2012 (č. l. 55). Nič mu teda nebránilo, aby disponujúc poznatkami dostatočnými pre začatie trestného stíhania najprv v súlade s § 199 ods. 1, veta druhá, ods. 2, ods. 5 Tr. por. vydal uznesenie o začatí trestného stíhania a následne vykonal úkony smerujúce k realizácii domovej prehliadky.

Vychádzajúc z uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že domová prehliadka bola v posudzovanej veci vykonaná pred začatím trestného stíhania, hoci pre takýto procesný postup neboli splnené zákonné podmienky. Dôkazy pri nej nájdené tak neboli získané v súlade so zákonom, v dôsledku čoho nie sú v tomto konaní procesne použiteľné.

Tomuto zisteniu najvyššieho súdu potom zodpovedá naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., pretože nezákonnosť vykonania domovej prehliadky pred začatím trestného stíhania sa prenáša aj do nezákonnosti dokazovania na hlavnom pojednávaní a to bez možnosti vzniknuté účinky porušenia zákona následne konvalidovať.

Z týchto dôvodov najvyšší súd vyslovil, že dovolaním napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý na zistené porušenie zákona napriek námietkam obvineného Ing. N. A. nereagoval, resp. reagoval nesprávne, bol porušený zákon v ustanovení § 322 ods. 3 Tr. por. a konaním, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 317 ods. 1 Tr. por., a to v neprospech dovolateľa. Zároveň rozsudok v časti týkajúcej sa dovolateľa zrušil s tým, že bude úlohou krajského súdu aby vec, súc viazaný právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v tomto rozhodnutí, v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V závere najvyšší súd len pre úplnosť dodáva, že obvineným uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. by v preskúmvanej veci sám o sebe nemohol obstáť. V konaní o dovolaní totiž nemôže najvyšší súd skúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku a ani ho meniť, ale je viazaný skutkovými zisteniami prvostupňového, resp. odvolacieho súdu. Zo skutku, tak ako bol krajským súdom ustálený, pritom vyplýva, že obvinení Ing. X. D. a Ing. N. A. mali sušenú rastlinu Cannabis prechovávať spoločne, čomu zodpovedá právny záver, že trestný čin mal byť spáchaný ich spoločným konaním v zmysle § 20 Tr. zák.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.